

Posudek oponenta bakalářské práce Ivy Horáckové Vnímání tzv. normalizace učitelů gymnázia T. G. Masaryka v Hustopečích s důrazem na vnímání událostí tzv. Sametové revoluce 1989

Chci začít pozitivně. Bakalářskou práci kolegyně Horáckové jsem přečetl jedním dechem a s porozuměním. A ani jsem příliš nedumal nad tím, zda to, co napsala, lze považovat za práci vedenou tématicky v režimu Oral history, nebo zda je to skvělá sociologická sonda do osudů dvou generací učitelů v malém Jihomoravském městě složená z objektivních informací a subjektivních zpovědí (přepsaných doslova) o zlomových letech naší republiky (rozuměj: 1968 a 1989). Osobně se přikláním k tomu, že práce kolegyně Horáckové je to druhé. Tedy nikoliv klasická Oral history, ale kombinace sociologické a historické metodiky, podepřená orálněnarrativními fragmenty. Najít styčné body v pojmenování toho, co ještě je a co už není orální historie a co je a co není legitimní přepis je ostatně předmětem laskavých pŮtek všech, kteří do řečiště této metody vstoupili. Proto se absolutně zdráhám vynášet kategorické soudy a hodnotím raději míru dřiny a přesnost úsudku. Co se náročnosti precizně a logicky vybudované práce kolegyně Horáckové týče, je nade vší pochybnost, že odvedená dřina byla veliká. Nyní k přesnosti úsudku: mám čtyři zanedbatelné výtky, které jsou drobnými pihami na kráse bakalářské práce kolegyně Horáckové. 1) Ad. str. 9.: Platonovy dialogy nemají s metodou Oral history nic společného – jsou **umělým** textem = DIALOGEM (tedy nikoliv rozhovorem), v němž Platón používá druhý hlas proto, aby mohl postupně ujasňovat hlas první, přičemž oba hlasy jsou jeho, Platonovy. 2) Ad. str. 20.: Jako silně nepřesné považuji tvrzení autorky (navíc neopřené o žádný pramen), že „Když Pražané viděli své ulice přeplněné opuštěnými trabanty a wartburgy se státní poznávací značkou NDR, jistě jim muselo být podezřelé, proč chce tolik východních Němců na západ, když je, podle oficiální propagandy, kapitalismus tak špatný...“. K tomu dodávám: Neznal jsem v té době jediného normálního Pražana, který by věřil oficiální propagandě (to až dnes přicházejí někteří normální Pražané na to, že kapitalismus bez přívlastků není pro ně to pravé ořechové). Na podzim 1989 Pražané: a) kradli opuštěné trabanty a wartburgy, b) divili se, že je kolem tolik svobody jen u nás nic, a již zcela vážně pochybovali o zdravém rozumu podprůměrného politika s názvem Milouš Jakeš, c) byli lhostejní a s pocitem nezcizitelného klidu uzavření v kadlubu Rodiny. 3) Ad. str. 26.: O mizivé ochotě mladých lidí vstupovat do KSČ nepochybuji, ale soudím, že by stálo za to zjistit kolik zoufalých nestraníků střední generace bylo nadšeno, že je KSČ vzala pod svou ochranu ještě v září, říjnu a listopadu 1989. Domnívali se, že jediným východiskem z celospolečenské krize je totální inovace KSČ do perestrojkové podoby a že v takové „zcela nové“ straně nebude jejich kariérní vzestup (jak předpokládali) vypadat nestoudně. Znáám čtyři relativně známé nestraníky, kteří si oddechli a uklidnili se, když se stali v září a v říjnu 1989 členy strany. Velmi komický je příběh jednoho současného českého politika z ODS na regionální úrovni (nemám na mysli Vlastimila Tlustého), který byl převeden z pozice kandidáta KSČ do pozice člena KSČ 17. listopadu 1989 dopoledne a všem svým známým hrdě telefonoval, že je „za vodou“. 4) Ad. str. 46.: Domnívám se, že období tzv. normalizace je obecně traktováno od dubna 1969, kdy padl Dubček a do čela KSČ se prodral Gustáv Husák a ne od roku 1968. Zde končí moje rýpavost. Nyní již jen zcela věcně: divil jsem se, že k práci není přiložen zvukový záznam jednotlivých interview, dokud jsem si v textu nepřečetl, že je uložen v COH USD AV. Není to standardní řešení, ale rozhodně to není katastrofa. Suma sumárum: Iva Horácková napsala výtečnou bakalářskou práci, která je přehledná, dobře vystavěná a smysluplná. Navrhuji proto ne méně než 45 kreditů.

Mgr. Jan Kašpar